

Biznesa departamenta

Profesionālās maģistra studiju programmas

„Uzņēmējdarbības vadība”

STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

par 2014./2015. studiju gadu

Programmas direktors

I. Ludviga

Departamenta vadītājs

G.Lapiņa

Rīgā

2015

Satura rādītājs

1. Studiju programmas īstenošanas mērķi un uzdevumi	3
2. Studiju programmas paredzētie studiju rezultāti	4
3. Uzņemšanas noteikumi	4
4. Studiju programmas plāns	5
5. Studiju programmas praktiskā īstenošana	10
5.1. Vērtēšanas sistēma	11
6. Absolventu nodarbinātības perspektīvas	12
7. Studiju programmas SVID analīze un attīstības plāni	14
8. Pielikumi	15
8.1. Studiju kursu apraksti	15
8.2. Studiju programmas atbilstība normatīviem aktiem augstākajā izglītībā	16
8.3. Studiju programmas izmaksas	17
8.4. Studiju programmas salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām Latvijā un Eiropas Savienībā	18
8.5. Informācija par studējošajiem	22
8.6. Studējošo aptaujas un to analīze	24
8.7. Absolventu aptaujas un to analīze	25
8.8. Studentu līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā	27

1. Studiju programmas īstenošanas mērķi un uzdevumi

Studiju programmas mērķis ir sniegt studējošajiem padziļinātas zināšanas uzņēmējdarbības, tautsaimniecības, vadības un personāla vadības jautājumos, nodrošināt teorētisko atziņu praktisko pielietojumu, sagatavot izglītotus un kvalificētus speciālistus jaunrades darbam valsts un privātajās uzņēmējdarbības struktūrās Latvijā un ārvalstīs, kā arī dot viņiem iespēju turpināt studijas doktorantūrā.

Studiju programmas īstenošanas pamatuzdevumi:

- 1) Nodrošināt studiju vienotību uzņēmējdarbības vadības teorētiskajā, zinātniski-pētnieciskajā, praktiskajā darbībā un kvalitātē saskaņā ar Latvijas kvalifikācijas ievadstruktūras (qualification frameworks) principiem.
- 2) Sekmēt uzņēmējdarbības speciālistu profesionalitāti, attīstot jaunas un padziļinot jau esošas prasmes un iemaņas, paaugstinot strādājošo speciālistu kompetenci uzņēmējdarbības vadības jomā.
- 3) Piedāvāt studiju kursus, kas padziļina zināšanas uzņēmējdarbības vadības jomā, sniedz teorētiskas un metodoloģiskas atziņas un paredz tās pielietot praksē.
- 4) Nodrošināt speciālistiem, kas ir ieinteresēti un var paaugstināt organizācijas vērtību, mūsdienīgu profesionalitāti un kompetenci uzņēmējdarbības vadības jomā, pamatojoties uz jaunākajām uzņēmējdarbības vadības metodoloģiskajām, pētnieciskajām un tehniskajām metodēm.
- 5) Orientēt prasmī pielietot studiju laikā iegūtās zināšanas praktiskajā darbā, to panākot ar praktiskajām nodarbībām, maģistrantu patstāvīgo darbu ārpus auditorijas, biznesa plānu un projektu izstrādē, strādājot pie speciāli izstrādātas prakses programmas uzņēmējdarbības vadības jomā.
- 6) Attīstīt maģistrantos prasmī veikt pastāvīgus pētījumus uzņēmējdarbības vadības jomā un rezultātus apkopot maģistra darbā.
- 7) Nodrošināt studijas r mācību metodiskajiem materiāliem, bibliotēkas pakalpojumiem un mūsdienu prasībām atbilstošu materiāli tehnisko bāzi.
- 8) Nodrošināt maģistra grāda ieguvī atbilstoši uzņēmuma un iestāžu vadītāja profesijas standartam, kas dotu tiesības turpināt studijas doktorantūrā.

2. Studiju programmas paredzētie studiju rezultāti

Studiju programmas īstenošanas un attīstības laikā maksimāli tiek ievēroti Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras (qualifications frameworks) principi. Proti, profesionālā maģistra grāds personāla vadībā nodrošina zināšanu, prasmju un attieksmju kopumu, kas ļauj veikt augsti kvalificētas personāla vadīšanas funkcijas un dod iespēju tālākām studijām doktorantūras studiju programmās. Profesionālā maģistra grāda *uzņēmējdarbības vadībā* un profesionālās kvalifikācijas „*Uzņēmējdarbības vadītājs*” ieguvējs:

- 1) intelektuālās kompetences jomā spēj:
  - komunicēt gan speciālistu, gan nespeciālistu vidē attiecībā uz sarežģītiem akadēmiskiem un profesionāliem jautājumiem;
  - patstāvīgi un kritiski formulēt un analizēt sistemātiski sarežģītas praktiskas un inovācijas problēmas;
  - patstāvīgi turpināt savu kompetenču pilnveidi un specializāciju.

- 2) profesionālā kompetences jomā ir ieguvis padziļinātas teorētiskās, praktiskās un pētniecības iemaņas, kuras spēj izmantot:
  - patstāvīgai pētniecības darbībai;
  - profesionālu problēmu risināšanai un risinājumu ceļu izvēlei;
  - izprast sarežģītus jautājumus un kopsakarības;
  - rast vispārējo konkrētajā un konkrēto vispārināt gan praktiskajā, gan pētnieciskajā kontekstā.

- 3) praktiskās kompetences jomā spēj:
  - patstāvīgi pieņemt un pamatot lēmumus savā studiju jomā;
  - skatīt perspektīvā un, balstoties uz zinātniskām, teorētiskām un/vai empīriskām

Pēc sekmīgas studijas programmas pabeigšanas absolventiem pastāv iespēja realizēt savas tālākās studijas doktorantūrā.

3. Uzņemšanas noteikumi

Studentu uzņemšana maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība” notiek saskaņā ar RISEBA Uzņemšanas noteikumiem, kas katru gadu tiek apstiprināti augstskolas Senātā.

Imatrikulācijai programmā pilna laika studijām un nepilna laika studijām uzņem personas, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

- iegūta profesionālai bakalaura grāds vai tam pielīdzināta profesionālā augstākā izglītība vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā
- iegūts akadēmiskais bakalaura grāds vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā

Studējošie ar iepriekš iegūtu profesionālo bakalaura izglītību vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu vai radniecīgā jomā un ar iepriekš iegūtu attiecīgu 5.līmeņa profesionālo kvalifikāciju apgūst programmu 60KP apjomā, studiju ilgums 1,5 gadi (t.sk. prakse 6 KP apjomā).

Studējošie ar iepriekš iegūtu akadēmisko vai profesionālo bakalaura grādu neprofilējošā jomā (ne vadībizinības, uzņēmējdarbības, ekonomikas, finanšu jomā) apgūst programmu 70 KP apjomā, studiju ilgums 2 gadi (t.sk. prakse 6 KP apjomā).

Reģistrējoties studijām krievu valodā, reflektantiem no ārvalstīm papildus minētajām prasībām, jākārto RISEBA sagatavots tests krievu valodā.

Uzsākot studiju procesu pēc imatrikulēšanas, studentiem tiek piedāvātas ievadlekcijas (Ievadnedēļa) kurās studenti tiek iepazīstināti ar augstskolu, tās iekšējiem normatīviem, organizatorisko sistēmu, materiāli tehnisko bāzi un studiju procesu. Šajās ievadlekcijās notiek iepazīšanās ar studentiem un viņu interešu loku, tiek veicināta arī savstarpējā sadarbība komandas darbā.

4. Studiju programmas plāns

Programma tiek realizēta pēc diviem studiju plāniem atkarībā no studējošo iepriekšējās izglītības (skat.4.1. un 4.2.tabulu).

Profesionālās augstākās izglītības maģistra studiju programmas "Uzņēmējdarbības vadība" studiju kursu saraksts studiju gadu un semestru griezumā (pretendentiem ar profilējošo izglītību 60KP)

1. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Ievadnedeļa			Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība	B	2
Vadīšanas psiholoģija un līderība	A	2	Finanšu pārvaldība	A	3
Komerctiesības	A	2	Finanšu tirgi	A	2
Projektu vadīšana	A	2	Biznesa stratēģija un konkurētspēja	A	2
IT sistēmu pārvaldīšana	A	2	Loģistika / Piegādes ķēdes vadīšana	A	3
Starptautiskā ekonomika	A	2	Pētījumu metodoloģija	A	2
Starptautiskā marketinga vadīšana	B	2	Prakse	A	6
Starptautiskā personāla vadība	A	2			
Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība	B	1			
Mūsdienu tendences menedžmentā	C	1			
Skaitliskās metodes biznesā	A	2			
Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana	A	2			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		20
2. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Maģistra darbs	A	20			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		

Profesionālās augstākās izglītības bakalaura/maģistra studiju programmas
"Uzņēmējdarbības vadība" kursu saraksts studiju gadu un semestru griezumā (ar
neprofilējošo pamatizglītību, 70KP, latviešu valodas grupām)

1. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Ievadnedēja			Skaitliskās metodes biznesā	A	2
Vadībzinību un tirgzinību pamati	A	2	Ražošanas un pakalpojumu procesu vadīšana	A	2
Ekonomikas teorētiskie aspekti	A	2	Inovācija un intelektuālā īpašuma aizsardzība	B	2
Grāmatvedība un finanses	A	2	Finanšu pārvaldība	A	3
Skaitliskās metodes biznesā	A	2	Finanšu tirgi	A	2
Stratēģisko vadībzinību pamati (Projekts "Biznesa uzņēmums un vide")	A	2	Biznesa stratēģija un konkurētspēja	A	2
Vadīšanas psiholoģija un līderība	A	2	Loģistika / Piegādes ķēdes vadīšana	A	3
Komerctiesības	A	2	Prakse	A	4
Projektu vadīšana	A	2			
IT sistēmu pārvaldīšana	A	2			
Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība	B	1			
Mūsdienu tendences menedžmentā	C	1			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		20
2. studiju gads					
1. semestris			2. semestris		
Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti	Studiju kursa nosaukums	Daļa	Kredītpunkti
Prakse	A	2	Maģistra darbs	A	10
Starptautiskā marketinga vadīšana	B	2			
Starptautiskā personāla vadība	A	2			
Starptautiskā ekonomika	A	2			
Pētnieciskā darba metodoloģija	A	2			
Maģistra darba	A	10			
Kredītpunkti kopā:		20	Kredītpunkti kopā:		10

Studiju programmā ir paredzēti 17 vai 22 atkarībā no studējoša iepriekšējās izglītības. Abas studiju programmas (profilējošā un neprofilējošā) atšķiras ar Ievadmoduli.

Programmā, kura paredzēta personām ar neprofilējošo iepriekšējo izglītību ir sagrupēti kursi atsevišķi izdalītā Ievadmodulī 10 KP (15 ECTS) apmērā. Ievadmoduļa mērķi ir dot studējošajiem pamatzināšanas par biznesa uzņēmumu un vidi, kuras viņi nav ieguvuši bakalaura studiju līmenī. Ievadmoduļa noslēgumā paredzēts kopējs pārbaudes darbs (grupas projekts), kurs

integrēs visu studiju kursu sagaidāmos rezultātus un būs papildus pārbaudes forma katra atsevišķākā kursa ietvaros paredzētajiem pārbaudes darbiem.

Ievadmodulim dots atsevišķs nosaukums - „Uzņēmums un vide”. Tam ir sekojošs pamatojums un sagaidāmie rezultāti:

Biznesa uzņēmuma, tāpat kā jebkuras mūsdienu institūcijas, izdzīvošana un konkurētspēja ir cieši saistīta ar tā apkārtējo vidi. Gan nacionāla līmeņa, gan starptautiski faktoru nepārtraukti ietekmē un maina šo vidi. Uzņēmumam ir minimālas iespējas ietekmēt šīs izmaiņas. Ievadmodulis dod zināšanas par uzņēmuma apkārtējās vides, kas veido uzņēmuma darbības fonu, dabu. Tas apskata uzņēmumus kā atvērtas sociālas sistēmas, kas nepārtraukti mijiedarbojas ar vidi. Tiek apskatītas ekonomiskās un finanšu vides, sociālo un tehnoloģisko izmaiņu ietekme uz uzņēmuma stratēģiskajiem lēmumiem. Modulis sniegs jums stabilu pamatu biznesa plašākai izpratnes veidošanai un veiksmīgai vadītāja karjerai.

Zināšanas un prasmes

Pēc Ievadmoduļa pabeigšanas studējošie iegūs zināšanas un izpratni par:

- spēkiem, kuri veido un maina sabiedrību – strukturālām, uzvedības un tehnoloģiskām izmaiņām un to ietekmi uz patērētāju vajadzībām un lēmumu pieņemšanas procesiem;
- mikro un makroekonomiku – pieprasījumu, pieprasījumu un cenu veidošanos, ekonomiskās stabilitātes nosacījumiem, ekonomisko indikatoru nozīmi, valdību lietotajiem instrumentiem ekonomiskas vadīšanai un uzņēmumu darbības regulēšanai;
- pieejām un metodēm, kādas uzņēmumi lieto lai pieņemtu efektīvus lēmumus - datu ieguves, apkopošanas, analīzes un interpretēšanas metodēm;
- vadītāju lēmumu pieņemšanas pamatprincipiem ieskaitot operatīvos, finanšu un stratēģiskos lēmumus.

Priekšmetam specifiskās intelektuālās prasmes - pēc Ievadmoduļa veiksmīgas apgūšanas studējošie varēs:

- novērtēt patreizējo un nākotnes ekonomisko, sociālo un uzvedības vides izmaiņu nozīmi un dabu;
- analizēt uzņēmuma biznesa vidi pielietojot attiecīgus rīkus un tehnikas;
- novērtēt un definēt potenciālo izmaiņu ietekmi uz indivīdiem un uzņēmumiem.

Transformējamās prasmes - pēc Ievadmoduļa veiksmīgas apgūšanas studējošie varēs:

- savākt, novērtēt un pielietot datus no dažādiem avotiem;
- izprast patērētāju uzvedību un komerciju;
- efektīvi organizēt laiku un uzdevumus;
- skaidri komunicēt rakstiski un auditorijas priekša savas idejas, argumentēt un diskutēt.

Pielietotās apmācību metodes:

- lekcijas un diskusijas;
- prasmju attīstīšanas vingrinājumi un mācīšanās caur pieredzi;
- grupu darbi un projekts

Ievadmodulī iekļautie kursi un to īpatsvars kredītpunktos redzams tabulā 4.3.

Ievadmoduļa “Uzņēmums un vide” studiju kursi

<i>Kursa nosaukums</i>	<i>Daļa</i>	<i>KP</i>
Vadībzinību un tirgzinību pamati	A	2
Ekonomikas teorētiskie aspekti	A	2
Grāmatvedība un finanses	A	2
Skaitliskās metodes biznesā	A	2
Stratēģisko vadībzinību pamati (Projekts "Biznesa uzņēmums un vide")	A	2
<i>Kopā</i>		<i>10</i>

Ievadmoduļa noslēgumā studenti izstrādā grupas darbu – Projektu par izvēlēta uzņēmuma vides un stratēģiskā stāvokļa analīzi. Ir izstrādāts Projekta nolikums, kurš ietver atskaites un prezentācijas veidošanas prasības.

Pēc Ievadmoduļa pabeigšanas abu programmu studenti apgūst vienus un tos pašus kursus, kopskaitā 17, t.sk. vispārizglītojošos studiju kursi, uzņēmējdarbības teorētiskie pamatkursus un informācijas tehnoloģiju, uzņēmējdarbības vadības profesionālās specializācijas kursi.

Studiju programmā ir paredzēti studiju kursi studējošo personības attīstīšanai, piemēram, “Vadīšanas psiholoģija un līderība”, “Biznesa ilgtspēja un sociālā atbildība”, “Projektu vadīšana” u.c. Kā arī vairāki programmas studiju kursi ietver sevī zināšanu un prasmju apgūšanu, kas veicina personīgo īpašību attīstīšanu.

Programmā ir paredzēta **prakse** 6 KP apjomā. Prakšu uzdevumus un prasības reglamentē „Prakses nolikums MUV programmas studējošajiem”. Prakses novērtējuma iegūšanai studējošais nodod atskaiti, kura ietver prakses vadītājs (prakses devēja uzņēmuma pārstāvja) novērtējumu, kā arī aizstāv praksi noteiktajā termiņā, saskaņā ar studiju grafiku.

Studiju beigās ir jāizstrādā un jāaizstāv **maģistra darbs**. Lai sekmīgi izpildītu visu kursu apjomu un iegūtu profesionālo grādu, studentiem maģistra darbā ir jādemonstrē gan studiju procesā iegūtās akadēmiskās zināšanas, gan jānodemonstrē zinātniski pētnieciskā darba iemaņas.

Saskaņā ar studiju grafiku studentiem ir jāizvēlas sava maģistra darba tēma. Maģistra darba izstrādāšanu un noformēšanu reglamentē „Studiju darbu izstrādāšanas nolikums”.

Studenti gala pārbaudījumus drīkst kārtot, ja:

- pozitīvi ir novērtēta programmā paredzētā studiju kursa apguve;
- novērtēta un aizstāvēta prakses atskaite;
- izpildītas visas studiju līgumā noteiktās finansiālās saistības.

Ja studiju programma ir sekmīgi apgūta un gala pārbaudījumos saņemts pozitīvs vērtējums (zemākais sekmīgais vērtējums 4 balles), studentiem tiek piešķirts profesionāla maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā.

5. Studiju programmas praktiskā īstenošana

Studiju programma tiek īstenota vairākās studiju formās, t.i. pilna laika vakara, nepilna laika izejamo dienu un tālmācībā. Studijas notiek divās valodās latviešu un krievu.

Studiju ilgums studējošajiem ar profilējošo pamatizglītību pilna laika formā ir 1,5 gadi (16 mēneši), nepilna laika studējošajiem - 2 gadi (20 mēneši).

Studiju ilgums studējošajiem ar neprofilējošo pamatizglītību pilna laika formā ir 2 gadi (20 mēneši), nepilna laika studējošajiem – 2,5 gadi (24 mēneši).

Tālmācības studiju procesa organizācijai tiek izmantota RISEBA informācijas sistēma „e.riseba”, kur tiek ievietoti studiju materiāli, ievietota instrukcija darbam ar „e.riseba”, reģistrēti visi studenti un visi darbinieki - mācībspēki, notiek komunikācija starp studentiem, pasniedzējiem un Tālmācības centra administrāciju (diskusiju forumi, jaunumu forums), tiek reģistrēti visu pārbaudes darbu rezultāti – vērtējums un atgriezeniskā saite, kas dod pārskatu studentiem, pasniedzējiem un tālmācības studiju administratoram par studiju procesa gaitu.

Tālmācības studiju materiāli sastāv no attiecīgā studiju kursa apraksta, studijveža - metodiski norādījumi attiecīgā studiju kursa apguvei, video lekcijām, prezentācijām ar audio ierakstu, konspekti un tml. Metodiskie norādījumi paredz vienotu tālmācības materiālu metodiku un formu visos RISEBA tālmācībasursos.

Tālmācības studiju darba organizācija tāpat kā klātienē studijās notiek pēc studiju plāna. Katra studentu grupa semestra sākumā saņem studiju plānu, kurā norādīti semestra laikā apgūstamie studiju kursi un apguves grafiks, kursa apguves plānotais ilgums un plānotie ieskaīšu/eksāmenu datumi. Katra studiju kursa ietvaros studenti saņem informāciju par attiecīgo kursu prasībām, to izpildi un vērtēšanu.

Tālmācības studentiem ir iespēja apmeklēt arī klātienē nodarbības ierobežotā apjomā (ierobežojums: līdz 50% no nodarbībām) bez papildus samaksas, par to vienojoties ar studiju programmas direktoru un informējot tālmācības studiju administratori. Neskatoties uz klātienē nodarbību apmeklējumu, pārbaudījumi jākārtā pie tālmācības mācībspēka, atbilstoši tālmācības prasībām.

Profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” ir veidota, lai izglītotu un sagatavotu kvalificētus speciālistus konkurētspējīgai darbībai valsts un privātajos uzņēmumos Latvijā un ārvalstīs. Studiju programmas akadēmiskais personāls sagatavo

studējošos darbam globālajā pasaulē, daloties ar savu pieredzi starptautiskā mērogā, sniedzot zināšanas par Eiropas un NVS valstu uzņēmējdarbības vides specifiku, tradīcijām un darba metodēm.

Studiju programmas saturs atbilst četriem galvenajiem augstākās izglītības mērķiem, t.i. personības attīstīšana, nodrošinot attiecīgus studiju kursus; demokrātiskās sabiedrības attīstība, ievērojot demokrātijas principus studiju procesa organizēšanā; zinātnes attīstība, RISEBA personālam un studentiem aktīvi piedaloties zinātniski pētnieciskajos projektos; darba tirgus prasību ievērošana definējot studiju programmas studiju rezultātus un veidojot studiju kursu saturu.

Studiju programmas studējošajiem un personālam ir nodrošināta iespēja piedalīties starptautiskās apmaiņas projektos ERASMUS programmas ietvaros. Ir noslēgti sadarbības līgumi ar 55 augstākās izglītības iestādēm 23 valstīs.

Studējošiem ir iespēja apgūt atsevišķus studiju kursus citās Latvijas un citu valstu augstskolās. Attiecīgie studiju kursi tiek pārskaitīti uz RISEBA programmu tikai tad, ja to saturs un apjoms ir līdzvērtīgs attiecīgiem RISEBA studiju kursiem. Turklāt, ja kursi apgūti kādā ārvalstu izglītības iestādē, tad nepieciešams arī izvērtēt minētas iestādes atzīšanu Latvijā.

Jebkuram interesentam, t.sk. citu izglītības iestāžu studējošiem, ir iespēja apgūt jebkuru programmas studiju kursu klausītāja statusā un saņemt par to attiecīgu augstskolas apliecinājumu.

5.1. Vērtēšanas sistēma

Visi studiju programmā paredzētie studiju kursi tiek īstenoti atbilstoši studiju kursu aprakstiem, kuros noteikta arī attiecīgā kursa vērtēšanas sistēma, ievērojot RISEBA vienoto vērtēšanas sistēmu. RISEBA izmantotā vērtēšanas sistēma balstās uz sekojošiem principiem:

- vērtējuma obligātums - nepieciešamība iegūt pozitīvu vērtējumu par katru studiju kursu;
- akumulēšana – studējošā iegūtās zināšanas tiek vērtētas, summējot visus studiju laikā iegūtos pozitīvos vērtējumus;
- prasību atklātība un skaidrība – uzsākot studijas, studējošais tiek informēts par studiju kursa saturu, prasībām un vērtējumu.

RISEBA studiju un zināšanu novērtēšanas metodes ir objektīvas, un tiek konsekventi ievērotas. Ikvienas pārbaudes apjoms atbilst attiecīgā studiju kursa programmas saturam un Profesiju standartā noteiktām prasmju un zināšanu prasībām.

Studiju rezultātus RISEBA vērtē pēc diviem rādītājiem:

- kvalitatīvais vērtējums - atzīme 10 baļļu sistēmā;

- kvantitatīvais vērtējums – kredītpunktu skaits atbilstoši studiju kursa apjomam un
- nozīmīgumam.

Studentu zināšanu kvalitāti RISEBA vērtē, pamatojoties uz Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojumu un atbilstoši augstskolā esošiem vērtēšanas kritērijiem.

Iegūstamo kredītpunktu summa ir norādīta studiju plānā. Lai novērtētu studentu izpildītā darba apjoma atbilstību plānam, katru semestri un studiju gadu tiek veikts tā kvantitatīvais vērtējums kredītpunktos - 1 kredītpunkts atbilst 40 stundām.

Studiju programmā tiek izmantotas **dažādas studiju metodes**, t.sk. lekcijas, praktiskās nodarbības, semināri, diskusijas, meistarklases, treniņi, ekskursijas, pieredzējušo profesionāļu atklātas lekcijas, ārvalstu speciālistu vieslekcijas un tml.

Katrs pasniedzējs savā studiju kursā regulāri pārbauda studentu zināšanas, izmantojot kursa programmās un aprakstā norādītos **pārbaudes veidus** (kontroldarbi, mājasdarbi, referāti, prezentācijas, patstāvīgie darbi, grupas darbi utt.). Prasības ir atkarīgas no studiju kursa specifikas un studiju procesa organizācijas tajā. Regulārs darbs semestrī ietekmē studiju kursa noslēguma vērtējumu.

Pamatojoties uz nolikumu „Prasības RISEBA pasniedzējiem”, pārbaudes veidu nosaka pasniedzējs, ņemot vērā prasības kursa apguvei un katra vērtējuma īpatsvaru. Eksāmeni RISEBA tiek organizēti gan rakstiski, gan mutiski. Gala vērtējums pēc studiju kursa apguves ietver studenta darba novērtējumu visa studiju kursa apguves laikā, tajā skaitā, līdzdalību un darba kvalitāti nodarbībās, kontroldarbu un patstāvīgo darbu rezultātus, kā arī eksāmena vērtējumu. Kurša apguve ir sekmīga, ja programmā noteiktās prasības ir izpildītas līdz pārbaudījuma perioda beigām, izņemot gadījumus, kad saņemts pārbaudījuma kārtošanas termiņa pagarinājums.

Tālmācībā programma tiek īstenota tāpat kā citās studiju formās. Būtiskākā atšķirība ir komunikācijā starp studējošo un pasniedzēju, kas notiek, izmantojot IT resursus - galvenokārt e.riseba, Skype un e-pastu. Lai motivētu studentus un pārliecinātos par zināšanu apguves līmeni, tālmācībā ir lielāks skaits pārbaudes darbu –uz 2 KP kursu ir paredzēti 4 pārbaudījumi plus eksāmens.

6. Absolventu nodarbinātības perspektīvas

Profesionālās maģistra programmas “Uzņēmējdarbības vadība” absolventiem ir labas perspektīvas darba tirgū, jo viņiem ir gan iespēja strādāt par algotiem darbiniekiem jebkuras nozares uzņēmumā, gan veidot pašiem savus uzņēmumus.

„Labi speciālisti ir nepieciešami ikvienā nozarē”, kā norādījusi Ekonomikas ministrija (EM) (<http://m.lvportals.lv/likumi-prakse.php?id=263705>). Ekonomikas ministrija (EM) norāda: „vidējā termiņa un ilgtermiņa Latvijas ekonomikas pārstrukturizācijas iespaidā, sagaidāmas izmaiņas darbaspēka pieprasījumā pa profesiju grupām. Aizvien straujāk pieaugs pieprasījums pēc augstas kvalifikācijas speciālistiem... Tiks meklēti **komercdarbības un pārvaldes speciālisti**, kā arī juridisko un sociālo zinātņu speciālisti. Tomēr jāņem vērā, ka lielais studējošo skaits šajās zinātnēs radīs arī konkurenci darba tirgū.

Gandrīz jebkurā jomā atbilstoši kvalificēts un zinošs speciālists vienmēr būs pieprasīts un atbilstoši apmaksāts. Tajā pašā laikā jāuzsver, ka mūsdienās ekonomikas struktūras izmaiņas ir ļoti cieši saistītas ar globāliem procesiem un var notikt salīdzinoši strauji. Tas nozīmē, ka arī darbaspēkam ir jābūt elastīgam un spējīgam pielāgoties apstākļiem. Tāpēc izšķiroša nozīme darba tirgū ir indivīda spējai ne tikai profesionāli pilnveidoties kādā konkrētā profesijā, bet arī spēt apgūt dažādas starpdisciplinārās prasmes, tādējādi iegūstot lielas priekšrocības konkurencei darba tirgū.”

Kā atzīmēts portālā Monday (<http://www.monday.lv/kurs-bus-pieprasits-darba-tirgu-2014-gada/>), par bezdarba draudiem nākamgad pavisam droši neuztrauksies pārdošanas vadītāji un speciālisti, IT speciālisti un programmētāji, **uzņēmumu vadītāji**, kā arī pavāri. Sarosīties var mārketinga speciālisti, it īpaši, ja viņu prasmes ir digitālajā mārketiņgā. Attiecībā par pieprasītākajām prasmēm, jāatzīmē, ka īpaši svarīga būs tieši spēja pārvaldīt tehnoloģijas, kas ļoti strauji attīstās, kā arī komunikāciju prasmes un svešvalodu zināšanas.

Pieprasījumu pēc augsti kvalificētiem darbiniekiem apstiprināja uzņēmuma „CV Online” Pārdošanas daļas vadītāja Ilze Bruņeniece, minot ka darba tirgū ir pieprasījums pēc izciliem speciālistiem ar vispusīgām zināšanām un radošu garu.

Kā pieprasītākās šodienas profesijas tika nosauktas pārdošanas speciālisti, tirdzniecības pārstāvji, **uzņēmumu, nodaļu un filiāļu vadītāji**, transporta un loģistikas speciālisti, finanšu analītiķi, grāmatveži, apdrošināšanas speciālisti, mārketinga speciālisti. Nākotnē perspektīvākās profesijas savukārt varētu būt informācijas tehnoloģiju speciālisti, pārdošanas un mārketinga speciālisti, **vadītāji**, finanšu speciālisti, transporta un loģistikas speciālisti, inženiertehniskie speciālisti, medicīnas un farmācijas darbinieki, ražošanas darbinieki.

Profesionālās maģistra programmas “Uzņēmējdarbības vadība” īpaša vērība tiek pievērsta transformējamo prasmju attīstīšanai, kā piemēram komunikācijas prasmes, spēja pārvaldīt

tehnoloģijas, līderības prasmes un sapratne par globalizācijas procesiem. Tas ļauj secināt, ka programmas absolventi varēs labi iekļauties darba tirgu vai arī paši kļūt par darba devējiem.

7. Studiju programmas SVID analīze un attīstības plāni

Izvērtējot studiju programmas struktūru un saturu, studējošos un absolventus, akadēmisko personālu un materiāli tehnisko nodrošinājumu, var noteikt programmas stiprās un vājās puses, kā arī draudus un iespējas, kas ir apkopoti SVID matricā (skat.19.1.attēls).

<p><u>Stiprās puses</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Augsti kvalificēti un profesionāli pasniedzēji un personāls 2. Mācību vides kvalitāte 3. Starptautiskās aktivitātes 4. Studiju valodas 5. Materiāli-tehniskais nodrošinājums 6. Biznesa inkubators 	<p><u>Vājās puses</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vēl pārāk zems ārvalstu studējošo skaits 2. Zems ārvalstu akadēmiskā personāla skaits 3. Zems vieslektoru skaits 4. Mārketinga aktivitātes 5. Ierobežots izvēles kursu piedāvājums 6. Nav studentu viesnīcas
<p><u>Iespējas</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liels programmas absolventu skaits, kas strādā uzņēmējdarbības struktūrās 2. Uzņēmēju ieinteresētība sadarbībā (t.sk. Projektu laboratorijas pasūtījumi) 3. Sadarbība ar vietējām un ārvalstu augstskolām. 4. ES un NVS valstu potenciālo studentu interese par studijām Latvijā 5. ES un NVS valstu akadēmiskā personāla interese par sadarbību 6. Jaunas tehnoloģijas 	<p><u>Draudi</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Demogrāfiskā situācija Latvijā 2. Valsts politiskā situācija, t.sk. uzturēšanās atļauju piešķiršanas politika 3. Valsts ekonomiskā situācija 4. Potenciālo studentu emigrācija 5. Liels konkurentu piedāvājums

19.1.attēls. *Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” SVID matrica*

Kā var redzēt studiju programmai pastāv vairāki ārējās vides draudi, kas negatīvi ietekmē tās konkurētspēju, piemēram, valsts demogrāfiskā un ekonomiskā situācija, ļoti liels konkurentu piedāvājums un citi. Bet ņemot vērā ārējās vides iespējas un studiju programmas stiprās puses, programmai ir vairākas iespējas, kā paaugstināt savu konkurētspēju starptautiskajā līmenī un veicināt ilgtspējīgo attīstību.

Attīstot studiju programmu plānots koncentrēties uz sekojošo:

- Studiju kursu apkopošana moduļos ar vienu atbildīgo pasniedzēju un saistītu pārbaudes darbu;
- Studiju kursu (moduļu) satura pilnveidošanu atbilstoši mūsdienu teorētiskajām nostādnēm un biznesa vides attīstības tendencēm;
- Vieslektoru piesaistīšanu no biznesa vides;

- Starptautiskas sadarbības attīstīšanu.

No 2015. gada septembra tiek atvērta jauna studiju programma „Biznesa stratēģiskā vadība”, kuras studiju ilgums ir 1 gads un kura ir paredzēta studējošajiem ar profilējošo pamatizglītību un iepriekšējo bakalaura studiju ilgumu 4 gadi. Tādejādi no nākamā studiju gada programma ‘Uzņēmējdarbības vadība’ vairs netiks realizēta latviešu plūsmā 60 KP vakara formā., jo šī forma tiek aizstāta ar jauno studiju programmu.

Liels uzsvars tiks likts uz studiju programmas pilnveidošanu tālmācības studiju formā un tās popularizēšanu.

8. Pielikumi

8.1. Studiju kursu apraksti

8.2. Studiju programmas atbilstība normatīviem aktiem augstākajā izglītībā

RISEBA profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” profesionālā maģistra grāda uzņēmējdarbībā atbilst 2014.gada 26.augusta LR MK noteikumiem Nr.512 – „Noteikumi par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standartu” (skat.8.1.tabulu).

8.1.tabula

Profesionāla maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” atbilstība MK noteikumu par otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības valsts standarta prasībām

Izglītības standartā izvirzītās prasības pēc programmas satura	Standarta prasības	Maģistra studiju programma “Uzņēmējdarbības vadība”
Maģistra studiju programmas apjoms	ne mazāk kā 40 KP	60/70 KP
Studiju kursi, kas nodrošina jaunāko sasniegumu apguvi nozares teorijā un praksē	ne mazāk kā 5 KP	15 KP
Pētnieciskā darba, jaunrades darba, projektēšanas darba un vadībzinību studiju kursi	ne mazāk kā 3 KP	17 KP/27KP*
Prakse	ne mazāk kā 6 KP	6 KP
Pedagoģijas un psiholoģijas studiju kursi	ne mazāk kā 2 KP	2 KP
Valsts pārbaudījums, kura sastāvdaļa ir maģistra darbs	ne mazāk kā 20 KP	20 KP

*10KP modulis „Biznesa Uzņēmums un vide”

Pēc programmas apguves absolventam ir tiesības turpināt studijas doktorantūrā.

Analizējot studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” satura atbilstību Valsts standarta prasībām, var secināt, ka RISEBA studiju programma pilnībā atbilst prasībām.

8.3. Studiju programmas izmaksas

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studiju procesa nodrošināšanai galvenais finansējuma avots ir studiju maksa. Studiju maksas apmēru un samaksas kārtību katram studiju gadam nosaka un apstiprina RISEBA Senāts (skat. studiju maksas apmēru 8.2.tabulā).

8.2.tabula

Studiju maksas apmērs pēc studiju formām (eiro gadā)

Studiju forma	Studiju maksas apmērs par pilnu programmu	
	Ar neprofilējošo pamatizglītību	Ar profilējošo pamatizglītību
Pilna laika vakara nodaļa	3760	2820
Tālmācība	3760	2820

RISEBA noteiktas sekojošas studiju maksas apmaksas iespējas studējošiem:

- par visu programmu kopumā;
- par visu studiju gadu;
- par vienu semestri;
- par mēnesi, saskaņā ar līgumā paredzēto maksājumu grafiku, precīzi ievērojot maksāšanas termiņus un maksājamās summas.

Studiju maksa var tikt segta no sekojoša finansējuma:

- studējošā personīgie līdzekļi;
- studējošā vecāku un citu radnieku personīgie līdzekļi;
- studējošā darba devēja finansējums;
- studiju kredīts ar valsts vārdā sniegtu galvojumu;
- komerckredīts;
- sponsoru finansējums.

8.4. Studiju programmas salīdzinājums ar līdzīgām studiju programmām Latvijā un Eiropas Savienībā

2014./2015.studiju gadā vairāk kā 10 Latvijas augstākās izglītības iestādes, ieskaitot RISEBA, piedāvāja maģistra līmeņa studiju programmas, kas paredz maģistra grāda un/vai profesionālās kvalifikācijas piešķiršanu uzņēmējdarbības vadībā vai līdzīgā jomā, tai skaitā reģionālās augstskolas. Divas augstskolas, t.i. RISEBA un BAT, piedāvā apgūt uzņēmējdarbības programmu arī tālmācības formā. Studiju maksa pilna laika programmās Rīgas augstskolās, kā norādīts mājas lapās, svārstās no 825 Eur par vienu studiju semestri līdz 3414 Eur par programmu (skat.8.3.tabulu).

8.3.tabula

Maģistra studiju programmu uzņēmējdarbības jomā salīdzinājums

Augstskola	Programmas nosaukums	Studiju ilgums	Cena kā norādīts mājas lapā	Cena par programmu Eur	Iegūstamais grāds	Lekciju laiki
Dzintars augstskola	Finanšu vadība	1 gads	2276,59 Eur	2 276,59	prof mag+kval	2Xsetd,svet d. 9-15:30
	Inovatīvā uzņēmējdarbība	1,1 vai 2	2 504,25	2 504,24	prof mag+kval	2Xsetd,svet d. 9-15:30
Turība	Uzņēmējdarbības vadība MBA	1,5 vai 2	1977Eur/gadā lv	2965,5	prof mag+kval	vakari
	Uzņēmējdarbības vadība MBA	1,5 vai 2	2260Eur/g eng	3390	prof mag+kval	vakari
LU	Vadības zinības: <i>ir 5 specializācijas</i> 1) <i>Stratēģiskā vadīšana un līderība;</i> 2) <i>Vide un Uzņēmējdarbības vadība;</i> 3) <i>Starptautiskā ekonomika un business;</i> 4) <i>Vadības Informācijas sistēmas;</i> 5) <i>Marketinga vadīšana</i>	2	3414Eur/progr	3414	sociālo zinātņu maģistra grāds vadībzinātnē	darbdienas vai piektdienas un sestdienas
RTU	Uzņēmējdarbība un vadīšana	1-2 gadi	3255,53Eur/g	3255,53	prof mag+kval	vakari
	Inovācijas un uzņēmējdarbība					
ISM A	Uzņēmējdarbības vadība MBA	1 vai 1,5 vai 2 g			prof mag+kval	
EKA	Biznesa vadība	2 g	825,00 EUR semestrī	3300	akadēmiskā mg.	
BSA	Uzņēmējdarbības vadība un administrēšana	1,5 vai 2 g (60KP)	924,87 vai 832,Eur/sem	2681,78	prof.mag.	
LLU	Uzņēmējdarbības vadība	1,5 vai 2g	1409Eur/g	2113,5	prof mag+kval	

Pēdējā laikā tiek novērota tendence, ka potenciālie studenti meklē iespējas iegūt augstāko izglītību īsākajā laika periodā, tāpēc kopējais studiju ilgums arī kļūst svarīgs faktors. Populārākas kļūst maģistra studiju programmas ar studiju ilgumu 1 vai 1,1 gads.

Studējošo starptautiskās iespējas ir ļoti svarīgs faktors, jo praktiski visi studējošie ir ieinteresēti iegūt starptautisko pieredzi un arvien vairāk izmanto augstskolu piedāvātas iespējas. Visvairāk šīs iespējas ir attīstītas RISEBA un BAT, kas piedāvā gan starptautisko apmaiņu ERASMUS projekta ietvaros (gan studijas, gan prakses), gan dubultgrāda programmas, gan starptautisko divpusējo apmaiņu ar trešajām valstīm. Visvājāk starptautiskā sadarbība ir attīstīta ISMA. Visas pārējās augstskolas īsteno tikai ERASMUS projektu.

Materiāli-tehniskais nodrošinājums visās augstskolās ir labs – auditorijas ir aprīkotas ar prezentācijas iekārtām, ir savas bibliotēkas, ir aprīkotas datorklases un tml. RISEBA var izdalīt no pārējiem ar to, ka augstskolai ir Arhitektūras un mediju centrs H2O6, kas ir aprīkots ar visāda veida tehnoloģijām (audio, video, multimedija un tml.), kuras var izmantot interaktīvās studiju vides veidošanai, bet jāatzīst, ka tieši MUV programmas studiju procesā šī iespēja netiek izmantota. Tāpēc būtu jāpievērš uzmanība šo iespēju izmantošanai, lai programmas studiju vide kļūtu vēl modernāka un pievilcīgāka.

Nemot vērā Latvijas demogrāfisko situāciju, kad studējošo kopskaits strauji samazinājās (pēdējo 5 gadu laikā tās ir samazinājies par 25%), visas augstskolas ir ieinteresētas ārējo tirgu apgūšanā, t.i. ārvalstu studentu piesaistīšana. Tas nozīmē, ka tādi faktori kā studiju valoda, ārvalstu studentu atbalsts, t.sk. dzīves vietas nodrošināšana, kļūst ļoti svarīgi.

Visas augstskolas piedāvā profesionālā maģistra studiju programmas, tāpēc ir svarīga sadarbība ar profesionālo, t.i. uzņēmējdarbības vidi. Visas augstskolas sadarbojas ar uzņēmējdarbības vides pārstāvjiem, lai nodrošinātu studentiem prakses vietas. Kā arī katra iestāde pieaicina pieredzējušus speciālistus vadīt praktiskās nodarbības, atklātas lekcijas un tml. Bet RISEBA un BAT var izdalīt ar to, ka 2012./2013.studiju gādā tās ir dibinājušas savus biznesa inkubatorus, lai palīdzētu studentiem īstenot savas biznesa idejas un kļūst par veiksmīgiem uzņēmējiem.

Profesionālā maģistra studiju programma „Uzņēmējdarbības vadība” tiek salīdzināta ar divu Eiropas augstskolu studiju programmām, kas ir akreditētas pēc EQUIS un EPAS prasībām, t.i. Notingemas Trentas universitātes (The Nottingham Trent University) programmu Menedžments un uzņēmējdarbība (Management and Entrepreneurship <http://www.ntu.ac.uk>) un Salfordas Universitātes (The University of Salford) programmu Menedžments (Management <http://www.salford.ac.uk/pgt-courses/management>). Šīs programmas tika izvēlētas tāpēc, ka minētas akreditācijas liecina par to, ka tās ir augstā līmeņa programmas, kuru kvalitāte atbilst

visaugstākajām prasībām un var kalpot par piemēru turpmākai RISEBA programmas attīstībai, kā arī tās ir pieejamas vairākās formās - 1 līdz 2 gadu ilgās studijas.

Salīdzinot RISEBA studiju programmu ar Notingemas Trentas universitātes programmu, konstatētas šādas kopsakarības un atšķirības:

8.4.tabula

RISEBA studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” un Notingemas Trentas (NT) universitātes programmas “Menedžments un uzņēmējdarbība” salīdzinājums

KOPSAKARĪBAS	ATŠĶIRĪBAS
<ul style="list-style-type: none"> - abas minētās studiju programmas sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības jomā, kas arī dod iespēju turpināt studijas doktorantūrā; - galvenās studiju kursu grupas abās studiju programmās ir līdzīgas, klātienēs lekcijas pamatā notiek pirmajā studiju gadā; - paredzēti studiju kursi, kas attīsta studentu spējas darboties uzņēmējdarbības vidē; - abās studiju programmās tiek izmantotas analogas studiju metodes – studiju darbi, referāti, prezentācijas, eksāmeni; - paredzēti studiju kursi, kas nodrošina iespēju apgūt pētnieciskās un analītiskās prasmes; 	<ul style="list-style-type: none"> - studiju programmu ilgums ir atšķirīgs: RISEBA – 1,5 vai 2 gadi, bet NT – 1 vai 2 gadi; - NT studiju programmas absolventi saņem akadēmisko maģistra grādu ekonomikā un biznesā; - NT studiju programmā ir obligātie studiju kursi (moduļi), izvēles moduļi; - NT studiju programmā profesionālā prakse nav obligāta, to aizstāj projekts; - RISEBA studiju programmas studiju kursi pārsvarā ir šaurākās specializācijas, savukārt NT programmā studiju kursi ir moduļu veidā un plašāki, līdz ar to studiju kursu (moduļu) skaits NT ir mazāks. Studiju moduļi parasti pasniedz vairāki pasniedzēji, bet tam ir saistīta struktūra un kopējs pārbaudījuma darbs; - maģistra darbs RISEBA ir galvenais zinātniski-pētnieciskais darbs, turpretī NT noslēguma darbs ir konsultatīvs projekts

Salīdzinot RISEBA studiju programmu ar Salfordas Universitātes programmu, konstatētas šādas kopsakarības un atšķirības:

8.5.tabula

RISEBA studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” un Salfordas Universitātes (SU) universitātes programmas “Menedžments un uzņēmējdarbība” salīdzinājums

KOPSAKARĪBAS	ATŠĶIRĪBAS
<ul style="list-style-type: none"> - abas minētās studiju programmas sagatavo speciālistus uzņēmējdarbības jomā, kas arī dod iespēju turpināt studijas doktorantūrā; - abās studiju programmās ir praktiski orientētas - galvenās studiju kursu grupas abās studiju programmās ir līdzīgas, klātienēs lekcijas pamatā notiek pirmajā studiju gadā; - paredzēti studiju kursi, kas attīsta studentu spējas darboties uzņēmējdarbības vidē; - abās studiju programmās tiek izmantotas analogas studiju metodes – studiju darbi, referāti, prezentācijas, eksāmeni; - paredzēti studiju kursi, kas nodrošina iespēju apgūt pētnieciskās un analītiskās prasmes; - abās studiju programmās ir paredzēta profesionālā prakse; 	<ul style="list-style-type: none"> - studiju programmu ilgums ir atšķirīgs: RISEBA – 1,5 -2 gadi, bet SU – 1 vai 2 gadi; - SU studiju programmā studējošais var izvēlēties vienu 4 iespējām: maģistra disertācija, projekts, profesionālā prakse (brīvprātīgs darbs) vai apmaksāta prakse. Katra varianta noslēgumā ir jā sagatavo maģistra darbam līdzīga atskaite (pētījums vai problēmas risinājums)

Kopumā, RISEBA studiju programma ir diezgan līdzsvarota. Tajā ir iekļauti visi studiju kursi, kas sniedz nepieciešamās zināšanas un iemaņas uzņēmējdarbības organizācijas un vadības jomā.

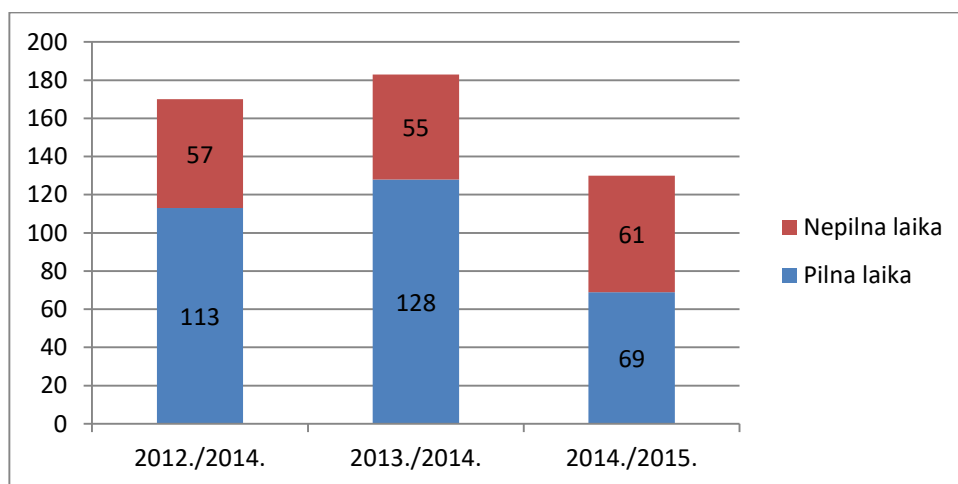
8.5. Informācija par studējošajiem

8.5.1. Studējošo skaits

2014./2015.studiju gadā kopējais studējošo skaits programmā „Uzņēmējdarbības vadība” bija 130 studenti, kas ir par 29% mazāk nekā 2013./2014.st.gadā, kad kopējais studējošo skaits programmā bija 183 cilvēki. Kopējā studentu skaitā 69 (jeb 53%) bija pilna laika un 61 (jeb 47%) nepilna laika (tālmācības) studenti.

Nemot vērā Latvijas demogrāfisko situāciju un lielu konkurenci, kopējais vietējo studentu skaits turpinās mazināties, tāpēc nepieciešams meklēt iespējas piesaistīt programmai vairāk ārvalstu studentus. 2013./2014.studiju gadā RISEBA ir uzsākusi aktīvu darbību vairākās NVS valstīs, piem. Kazahstāna, Uzbekistāna, Armēnija u.c., Indijā un Ķīnā, dibinot sadarbību ar vietējiem aģentiem. Bet tas nozīmē, ka nepieciešams izvērtēt, cik studiju programma ir pievilcīga potenciālajiem studentiem no minētajām valstīm pēc studiju valodas, studiju formas, studiju ilguma, struktūras un satura un tml.

Studējošo skaits maģistra studiju programmā "Uzņēmējdarbības vadība"

8.1.attēls. studentu skaita dinamika maģistra studiju programmā „Uzņēmējdarbības vadība”

8.5.2. Uzņemto studentu skaits programmā

2014./2015.studiju gadā tika uzņemti 43 studenti, no tiem 22 studenti (51%) tika imatrikulēti pilna laika studijās un 21 (49%) nepilna laika studijās. Nepilna laika studenti visi ir tālmācība studenti, kas norāda uz tālmācības studiju formas augošo popularitāti.

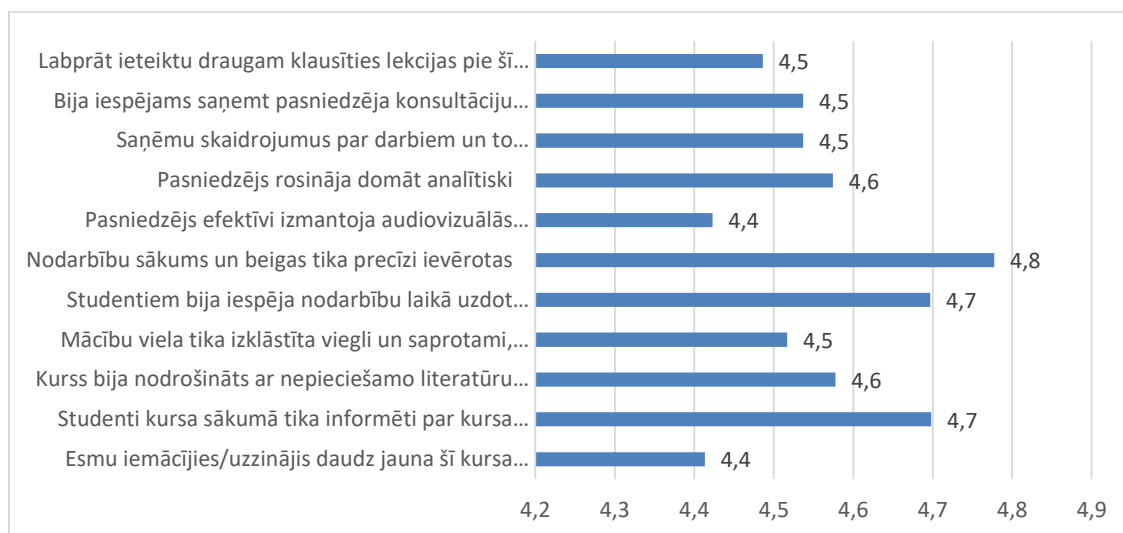
8.5.3. Absolventu skaits

2014./2015.studiju gadā 42 cilvēkiem tika piešķirts profesionālais maģistra grāds uzņēmējdarbības vadībā, tai skaitā 36 pilna laika un 6 nepilna laika programmās. Tas ir mazāk nekā iepriekšējā gadā, kad MUV programmu absolvēja 82 studenti.

8.6. Studējošo aptaujas un to analīze

Studiju procesa gaitā regulāri tiek veikta studentu anketēšana gan par studiju saturu, gan mācībspēkiem. Anketēšana tiek veikta katra studiju kursa noslēgumā. Respondenti ir visi programmā studējošie studenti.

2014./2015.studiju gadā tika novērtēti 22 studiju kursi pēc 11 kritērijiem 5 baļļu skalā, kur 1 ir pilnīgi nepieņemami, 5 pilnīgi pieņemami. Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu gan studiju saturu, gan īpaši mācībspēka vērtējuma ziņā (skat.12.1.att.).

8.2.attēls. *Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” studiju kursu novērtējums 2014./2015.st.gadā*

Kā var redzēt attēlā studiju kursi ir novērtēti diezgan augsti. Īpaši studenti ir novērtējuši to, ka nodarbību laikā viņi var brīvi uzdot jautājumus un piedalīties diskusijās. Lekcijas parasti sākas un beidzas laicīgi, pie tam studenti vienmēr tiek informēti par kursa saturu, prasībām un vērtēšanas kritērijiem.

Vērtējot studentu aptaujas organizēšanas procesu, nepieciešams atzīmēt, ka respondentu skaits ir diezgan zems – vidēji anketas aizpilda ne vairāk kā 25% no kopējā respondentu skaita. Tas nozīmē, ka studenti ir vāji motivēti to darīt, pie kā vajadzētu piestrādāt, lai pilnveidotu šo procesu.

18.7. Absolventu aptaujas un to analīze

2015. gada pavasarī tika veikts arī studiju programmas novērtējums kopumā. Tika mērīta studentu apmierinātība ar 4 kritērijiem: lekciju kvalitāti, mācību vidi, pasniedzēju darbu un mācību maksu. Katrs no kritērijiem tika vērtēts ar pieciem jautājumiem un mērīts 4 punktu skalā, kur 1 – ‘nepiekrītu’, 2- ‘daļēji nepiekrītu’, 3 – ‘daļēji piekrītu’ un 4 – ‘piekrītu’. Tādējādi visas vērtības augstākas par 2,5 norāda uz pozitīvu vērtējumu.

Kopumā vērtējumu var atzīt par pozitīvu (skat.2.1.tabulut.).

8.6. tabula

Maģistra studiju programmas „Uzņēmējdarbības vadība” novērtējums 2014./2015.st.gadā

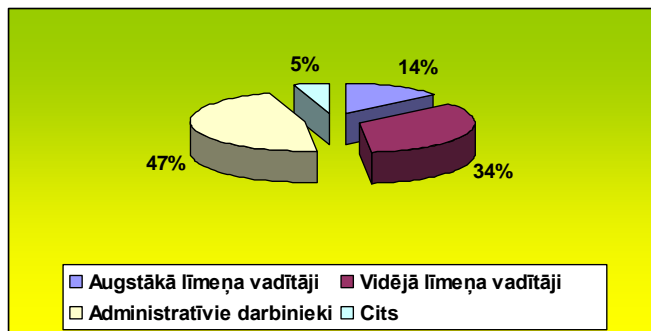
	Vidējais aritmētiskais	Standartnovirze
Lekciju kvalitāte	2.82	0,49
Mācību vide	2.93	0,42
Pasniedzēju darbs	3.13	0,36
Mācību maksa	2.52	0,77
Vidējais vērtējums	2.85	0,39

Kā redzam, studenti visaugstāk novērtē pasniedzēju darbu, un šinī aspektā arī studentu domas ir vislīdzīgākās. Turpretī lekciju kvalitāti zemāk. No tā var secināt, ka pasniedzēji ir profesionāli un savu darbu veic apzinīgi, tomēr varētu piestrādāt pie lekciju materiāliem un saturā.

Studiju programmas absolventi tiek sagatavoti darbam augstākā un vidējā līmeņa vadītāju amatos, kurā darba pienākumu veikšanai ir nepieciešama uzņēmējdarbības vadības pamatprincipu pārzināšana. Kā arī programmas absolvents iegūst nepieciešamas zināšanas un prasmes sava uzņēmuma dibināšanai un attīstīšanai.

2012.gadā tika dibināta biedrība „RISEBA absolventu asociācija” un uz doto brīdi augstskolā tiek izstrādāta absolventu datu bāze, kas ļaus efektīvāk sekot līdzi absolventu gaitām, kā arī iesaistīt absolventus augstskolas dzīvē.

Tagad pieejamie dati par studiju programmas absolventiem liecina par to, ka aptuveni 34% no absolventiem strādā vidēja līmeņa vadītāja amatos, bet 47% strādā dažādos amatos kā administratīvie darbinieki (skat.13.1.att.). 14% absolventu ir dibinājuši un attīstījuši savus uzņēmumus.

8.3. attēls. Absolventu sadalījums pēc darba amatiem

Kopumā var secināt, ka augstskolā darbs ar absolventiem tikai tagad sāk attīstīties. Šī darbība ir atspoguļota arī augstskolas stratēģiskajos mērķos tuvākiem 3 gadiem, tāpēc var gaidīt, ka tuvākajā nākotnē augstskolas darbs ar absolventiem attīstīsies.

18.8. Studentu līdzdalība studiju procesa pilnveidošanā

Profesionālā maģistra studiju programmas “Uzņēmējdarbības vadība” studiju procesa gaitā pastāvīgi tiek kontrolēta studiju kvalitāte. Liela nozīme šīs kvalitātes uzlabošanā ir pašiem studentiem un viņu aktivitātei.

Vienlaicīgi ar studentu aptaujām, kurās iezīmējas kā pozitīvās tā negatīvās tendences studiju gaitā, regulāri tiek organizētas arī neformālas studentu grupu sanāksmes, kuras vada studiju programmas direktors. Tajās studenti tiek iepazīstināti ar studiju procesa turpmāko attīstību, jauniem studiju kursiem un akadēmisko personālu. Sanāksmēs studenti tiek iztaujāti par tā brīža studiju procesa kvalitāti un studiju organizatoriskajām problēmām. Sapulcēs iegūtā informācija tiek apkopota un analizēta.

Katrai studentu grupai tiek nozīmēts arī kurators, kas palīdz nodrošināt efektīvāku komunikāciju starp augstskolas studējošajiem un darbiniekiem. Kurators ir augstskolas akadēmiskais mācībspēks, administratīvais personāls vai studējošo pašpārvaldes loceklis, kas uzņemas atbildību /aizbildniecību kādai no studentu grupām, radot studijām labvēlīgu vidi un stiprinot kolektīvu. Kurators ir tas cilvēks, kuram studenti neformāli var izteikt savus viedokļus un/vai ierosinājumus par studiju procesa pilnveidošanas iespējām.

Pamatojoties uz anketēšanas un studentu grupu sanāksmju materiāliem, tiek veiktas operatīvas korekcijas gan studiju saturā, gan pasniegšanas formā.

Arī Programmu Padomē ir ievēlēti studējošo pārstāvji. Padomes sanāksmēs tiek uzklausīts studentu viedoklis par dažādiem jautājumiem.

